

Fædrelandet.

Abonnementspris i Kjøbenhavn 15 X pr. Dvartal, 5 X pr. Maaned, enkelte Nr. 6 X ; udenfor Kjøbenhavn 3 X pr. Dvartal freit i Huset.
Hver Søgne-Aften udgaaer et Numer. Bladets Contoir, Klædeboderne Nr. 101, er aabent om Formiddagen kl. 11—1.

5te Aarg.

Tirsdagen den 2. April 1844.

Nr. 1544.

— (Brudstykke af et Brev til en Ven paa Landet.)
— Du gjør Dig ingen Forestilling om det grandiose Indtryk, det gjorde, da vi ud af Dagens ved tusinde krydsende Refleks forvirrede Lys, ud af den myldrende Menneskemasses bølgende Haabtraadte ind i den store, sorte Kirkes værdige Mat, hvis heitidelige Taushed kun afbrødes af Orgelets mægtige Toner og Basunernes alvorfulde Rost. Det var, som om al Creaturen stevnedes til Demmens store Dag, men den Christus, som her i en Afstand, der syntes umaaelig, og dog i en saa vidunderlig klar og trosterig Mærværelse, fra det dunkle Alster lyste os imode i Lysenes zittrende Stjerneskin, løftede ikke sin straffende Haand for at udflynde Fordommebens Banstraale over den syndige Verden, men i hei og himmelsk Ro aabnede han sin Hjerlige Favn for i den evige Maades salige Fred at optage Alle, der vilde søge Frelsen hos ham. Dette Indtryk var saa mægtigt, at det ikke kunde forstyrres af Dehenschlägers magre Cantate og Glæsers spædemmede Theatermusik, og denne Stemning var ikke den flygtige Illusion, som et konstigt Bloendværk havde fremtrykt, det var den egte konstneriske Helliggjørelse af en Følelse, der havde sin sunde Rod i et halvt Aarhundredes dybe, i Klarhed og Styrke med hver Dag voksende Bevidsthed, og som Alt, hvad der ved denne betydningsfulde Højtid var gaet forud, havde luttret til en Menhed og Inderlighed, hvori den kun lever i Menneskelivets gode, gudbeaandede Momenter. Nu fremstod Tryde. Aldrig har nogen Taler i simplere og dog i større Ord betegnet sin Situation: „Midt imlem Danmarks Folk, ved Baaren af Danmarks største Son“ — Og i Sandhed, hvis noget enkelt Forsamling skal kunne kaldes „Danmarks Folk“, saa var det denne, og hvis nogen Mand fortjener Navn af „Danmarks største Son“, saa var det ham! Og Tryde følte det, at aldrig kan Danmark skjense nogen Taler et større og rigere Emne, aldrig kan det hvide ham en bedre Kreds af Tilhørere. Men —

Da formørkedes hans Blik. Danmarks Folks og Danmarks største Son forsvandt for hans Øie, og der blev kun twende Skikkelses tilbage: — en Hegelianer og en Pharisæer. Og Hegelianeren kroede sig i sin vindtorre Hoffærdighed og tog til Orde: Den speculative Tænkning i hegelscette, logiske Former er det eneste, der har øgte Værd og ideel Realitet, — alt Andet er ubevidst Naivitet og dum Umidelbarhed — selv en Bondepige kan jo komme for Skade at sige noget Godt. Hvi hædrer Du da ham, som i Grunden dog har sovet sig til sin drømte Storhed, som ikke tenkte paa Hegelst? Og han taug. Men Pharisæeren oploftede sin sode Rost og spurgte: Hedenste Guder — er det ikke Djævelens Værk? Dandsende Drinder — er det ikke Kjødets syndige Lyst? Profane Helte — er det ikke denne Verdens gudsbespottelige Formastelse? Har han ikke endog apotheosret Guds-fornegteren Byron, som, hvis ikke den Guds Mand, Decanten til Westminster, havde hindret det, til Christendommens store Forargelse vilde have facet Plads i Guds Hus? Og selv, hvad var han stort andet end en syndig Hedning? Hvad skal han her i Kirken? Og han forsede sig og taug. Og Tryde? Han jog ikke Hegelianeren og Pharisæeren ud af Kirken, han stenvede dem ikke hjem til sig paa sit enlige Børrelse, for der at afgjøre denne Privatvist — men han indelod sig med dem, — her, — paa dette Sted, — i disse Omgivelser,

— for denne Forsamling; han forte et Indiciebevis for, at Thorvaldsen var en heitbegavet og from Sjæl, — han forsvarede ham! Som Forsvar betragtet var det talentfuldt, fortreffligt, mesterligt, om Du vil; men — det var et Forsvar. Men da Tryde om Thorvaldsens Adkomst til national og kirkelig Hæder var den Følelse, der besjælede den Forsamling, hvori Taleren med Mette saae et Udtryk af „Danmarks Folk“? Men det var saadan begærlige og pharisæiske Skrupler, hvis om end nok saa lykkelige Lösning Folket trængte til? Var det her Stedet til at gjøre „Danmarks største Son“ til en Anklaget ved at gjøre sig selv til hans Defensor? Og var det ikke noget ganske Andet, end selv den eclatanteste Frisindelse, hvorom her var Tale? Tryde er en brav og talentfuld Mand, desuden en oprigtig Ven af Thorvaldsen og varm Beundrer af hans Konst; psychologisk kan jeg nok forklare mig, hvorledes han funde komme til et saadant Misgreb; men et Misgreb bliver det ligefuldigt, at stille som Problem, hvad der for Alle var den viseste Wished, og saaledes at lade upaagtede og ubenyttede alle de store Forudsætninger, hvorpaas en Taler, der var sin Opgave voren, kuade have reist et Mindesmærke, der ganske anderledes vilde have været den store Hedengangne værdigt, ganske anderledes have sparet til de Følelser, hvis Tolk Taleren var kaldet til at være. Forresten er selv dette ikke uden Betydning, at Ordet her visste sig forholdsvis saa fattigt, saa afmægtigt (Aandersens Sang var nemlig ikke stort bedre end Dehenschlägers), medens Konsten verimod og navnlig Thorvaldsens egne Værker talte i saa store, mægtigt gribende Toner. Lad dette være os et Motiv mere til at faae Dine op for den Side af Livet, som vi i Ordets ensidige Forgudelisse hidtil saa yndeligen have forsømt. — — —